

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Ved Stranden 8
1061 København K
Tlf. 33 92 59 00
Fax 33 12 13 78
bm@bm.dk
www.bm.dk

*epost mfl
Alle del bilag 8*

- 8 OKT 2004

Vedlagt sendes i 5 eksemplarer orientering til FAU om ILO's 92. Arbejds-
konferencen juni 2004.

Vores sag
7211-0001

Dette materiale er også sendt pr. e-post.

Bilag
1

Claus Hjort Frederiksen

Jonas Bering Lysberg

Orientering om den 92. Internationale Arbejdskonference, juni 2004

ILO's 92. Internationale Arbejdskonference blev afholdt fra den 1. – 17. juni 2004 i Genève. I konferencen deltog 3696 repræsentanter fra regeringer, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt internationale organisationer og NGO'er.

I alt 171 lande ud af ILOs medlemskreds på 177 lande var repræsenteret. 156 ministre og viceministre deltog i konferencen. På konferencen blev der nedsat en række komiteer, hvis arbejde gennemgås nedenfor.

Det var i år Amerikas tur til at besætte formandsposten for Arbejdskonferencen. Den Dominikanske Republiks arbejdsminister, Mr. Ray Guevara blev valgt som formand. Årets hovedtaler var den spanske premierminister, José Luis Rodriguez Zapatero. Derudover talte Tanzanias præsident Benjamin Mkaba, Finlands præsident Tarja Halonen, Bulgariens præsident, Georgi Parvanov samt New Zealands premierminister, Helen Clark ved det særlige arrangement om Verdenskommissionens rapport om de sociale dimensioner af globaliseringen.

Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen var forhindret i at deltage i konferencen på grund af de politiske forhandlinger om struktur-reformen.

Nedenfor gennemgås de enkelte emner på konferencen:

- Den globale rapport – adgang til faglig organisering og overenskomstindgåelse.
- Resolutionskomiteen.
- Komiteen for ILOs normskabende arbejde (*gennemførelseskomiteen*).
- Komiteen om ny konvention om arbejds- og levevilkår inden for fiskerisektoren.
- Komiteen om revision af henstilling om "Human Resource Development".
- Komite for generel diskussion af arbejdstageres migration.

Den globale rapport – faglig organisering og indgåelse af kollektive overenskomster

Det var femte gang ILO havde udarbejdet en global rapport som opfølgning på Erklæringen om Fundamentale Principper og Rettigheder i Arbejdet fra 1998. Rapporten analyserede adgangen til faglig organisering og indgåelse af kollektive overenskomster.

Af rapportens mange oplysninger fremgik bl.a., at der globalt set spores en udvikling, hvor der i højere grad ofres opmærksomhed på sammenhængen mellem økonomisk og social velfungerende samfund og mulighederne for fri organisering. I rapporten er endvidere redegjort for forskellige udviklingstendenser i den måde, hvorpå parterne vælger at organisere sig. F.eks. spores der tendenser til, at arbejdsgiverorganisationer fusionerer med erhvervsorganisationer eller i højere grad dækker erhvervspolitiske områder.

Ifølge rapporten er der trods globaliseringen ikke væsentlige tegn på initiativer om flere internationale overenskomster. Som undtagelse herfra nævnes dog et initiativ på søfartsområdet, hvor ITF (Det internationale transportarbejderforbund) har indgået overenskomst for arbejdstid og arbejdsforhold for skibe, der fører såkaldt "bekvemmelighedsflag". Derimod er der øget international opmærksomhed rettet mod adgangen til organisering, som eksempler nævnes, at EU og Multinationale selskabsaftaler har bidraget til at sikre og beskytte faglig organisering.

Særligt møde om Verdenskommissionens rapport om Den sociale dimension af globalisering

Der blev gennemført et særligt arrangement om den Verdenskommission for den sociale dimension af globalisering, som i ILO-regi afleverede sin rapport i februar 2004. Arrangementet indeholdt oplæg fra en række statsoverhoveder med blandt andre Tanzanias præsident, Mbeka, og Spaniens ministerpræsident, Zapatero.

Resolutionskomiteen

Hvert andet år tager den internationale Arbejdskonference stilling til en række forslag fra medlemslandene og arbejdsmarkedets parter om særlige arbejds- og socialretlige aktiviteter. Aktiviteter, som ILO skal give særlig opmærksomhed i sit arbejde i de 177 medlemslande. I år var der indleveret 12 resolutionsforslag. En del var indleveret af arbejdstagergruppen og enkelte af arbejdsgiverne og regeringerne.

Danmark havde sammen med de øvrige nordiske lande indleveret et forslag om ligestilling mellem kønnene på arbejdsmarkedet. Forslaget indeholdt forslag til, hvordan man kan gøre det lettere for

kvinder at få job, social- og arbejdsmiljøbeskyttelse og samme løn som mænd for samme arbejde. Hensigten med forslaget er at give kvinder bedre muligheder for at forsørge en familie på egen hånd. Det er svært for kvinder i de fleste lande verden over. Særligt arbejdstagergruppen godt imod det fællesnordiske forslag.

Det lykkedes at fremme det nordiske resolutionsforslag gennem sammenskrivning af forslaget med arbejdstagergruppens resolutionsforslag om kønsligestilling og moderskabsbeskyttelse. Ved afstemningen om forslagene i komiteen fik ligestillingsforslaget flest stemmer. På de næste pladser fulgte et forslag om global fattigdomsbekæmpelse og et forslag om arbejdstagerne i de besatte arabiske områder.

Efterfølgende behandlede komiteen ændringsforslag til ligestillingsforslaget. De fleste af forslagene drejede sig om tekniske spørgsmål og om, hvordan man bedst sikrer, at lovgivning og aftaler mellem arbejdsmarkedets parter fremmer ligestilling mellem kønnene. Arbejdsgivergruppen fulgte udfordringerne i resolutionsforslaget positivt op og fik bl.a. indsat bemærkninger om at fremme særlige iværksætteraktiviteter for kvinder.

Komiteen og efterfølgende konferencens plenum godkendte resolutionen som fra ILO side herefter vil blive fulgt op gennem konkrete programmer i medlemslandene og i ILO's øvrige indsatser og aktiviteter.

Komiteen for ILOs normskabende arbejde (gennemførelseskomiteen)

Gennemførelseskomiteens arbejde er et fast punkt på den årlige konference. Komiteens hovedopgave er at gennemgå og drøfte medlemslandenes gennemførelse af ILO-konventioner på baggrund af ekspertkomiteens bemærkninger til modtagne rapporteringer fra medlemslandene på ratificerede konventioner.

Til brug for arbejdet i komiteen forelå ekspertkomiteens generelle rapport vedrørende dels en generel beskrivelse af det normskabende arbejde, dels ekspertkomiteens bemærkninger til modtagne rapporteringer på ratificerede konventioner i de enkelte medlemslande. Endvidere forelå en rapport (General Survey) om fremme af beskæftigelse. Ekspertkomiteen består af 19 uafhængige eksperter på arbejdsmarkedsområdet, fortrinsvis højesteretsdommere, udpeget af ILO-konferencen.

Under den generelle debat drøftede komiteen forskellige spørgsmål knyttet til ILO's normskabende arbejde. I år drejede debatten sig hovedsageligt om konvention nr. 81 og 129 om arbejdstilsyn,

konventionerne 107 og 169 om oprindelige folk og konventionerne 3, 103 og 183 om moderskabsbeskyttelse.

Herudover havde man igen i år en lang debat om komiteens egne arbejdsmetoder. En gruppe af 18 lande, hovedsageligt bestående af udviklingslande og ført an af Cuba, udtrykte på ny utilfredshed med måden hvorpå de enkelte sager udvælges og behandles. Landene hævdede, at komiteen tager politiske hensyn og i for stor udstrækning kritiserer udviklingslandene. De implicerede lande er blandt dem, som har modtaget kritik i komiteen for manglende gennemførelse og/eller overholdelse af ratificerede konventioner.

ILO rapportens generelle gennemgang om fremme af beskæftigelse omhandlede konvention nr. 122 om beskæftigelsespolitik og konvention nr. 142 om Human Resources Development (med tilhørende henstillinger nr. 169 og 189). Danmark har ratificeret begge konventioner.

For fjerde år i træk gennemførte komiteen - som opfølgning på den af konferencen i 2000 vedtagne resolution om Burma/Myanmar - en særlig samling, hvor problemerne med tvangsarbejde i Burma/Myanmar blev drøftet. Diskussionen baserede sig på ekspertkomiteens bemærkninger til sagen samt dokumenter om udviklingen siden arbejdskonferencen i 2003. Formandskabslandet Irland holdt på EU's vegne et indlæg, der i store træk opsummerede udviklingen i sagen siden seneste styrelsesrådsmøde i marts 2004. Der blev særlig lagt vægt på den uheldige udvikling vedrørende tre navngivne personer, som var blevet idømt dødsstraf for højforræderi, bl.a. med den begrundelse, at de havde haft kontakt med ILO.

Komiteen besluttede, at Styrelsesrådet på sit møde i november 2004 skal tage stilling til nødvendige konsekvenser i forhold til stramning af artikel 33-sanktionerne i resolutionen fra 2000, med mindre Burma/Myanmars regering har skabt reelle forbedringer af situationen i landet. Artikel 33 rummer bl.a. mulighed for, at ILO's Generaldirektør kan opfordre medlemslandene til nærmere at overveje bl.a. deres relationer til Burma/Myanmar. Komiteens behandling af denne sag blev optaget i en særskilt rapport.

Komiteen behandlede endvidere sager om de enkelte medlemslande tilsidesættelse af forpligtelser ved slet ikke at rapportere, eller ikke overholde rapporteringsfristerne. Danmark blev her kritiseret for Grønlands manglende afrapportering i 2003.

Komiteen gennemgik i år 24 sager om enkelte medlemslandes brud på forpligtelser i henhold til ra-

tificerede konventioner. Sagerne er udvalgt af arbejdstagergruppen og arbejdsgivergruppen i fællesskab ud fra nogle uformelle kriterier og efter ekspertkomiteens bemærkninger. De enkelte regeringer har ingen indflydelse på udvælgelsen, men inviteres til at forklare sig i komiteen, hvilket samtlige berørte regeringer i år benyttede sig af.

Sagerne omhandlede hovedsageligt de grundlæggende ILO-konventioner; 4 sager om konvention nr. 29 (forbud mod tvangsarbejde), 11 sager om henholdsvis konvention nr. 87 og 98 (fagforeningsfriheden og retten til at føre kollektive forhandlinger), 2 sager om konvention nr. 111 (diskriminering i beskæftigelse og erhverv), 1 sag om konvention nr. 122 (beskæftigelsespolitik) og 1 sag om konvention nr. 138 (mindstealder for beskæftigelse). Herudover blev der behandlet 5 sager om tekniske konventioner: Konvention nr. 77 om lægeundersøgelse af unge mennesker, konvention nr. 81 om arbejdstilsyn, konvention nr. 95 om lønbeskyttelse, konvention nr. 103 om barselsbeskyttelse og konvention nr. 156 om arbejdstagere med familieforpligtelser.

Sagerne fordelte sig geografisk som følger: Asien: Australien, Bangladesh, Burma/Myanmar, Indonesien, Japan, Kina (Hongkong) og Korea. Afrika: Niger, Sudan og Zimbabwe. Amerika: Bolivia, Canada, Colombia, Costa Rica, den Dominikanske Republik, El Salvador, Guatemala og Venezuela. Europa: Holland, Island, Polen, Serbien/Montenegro, Slovakiet og Ukraine. Sagerne drejer sig overvejende om grove brud på menneskerettighederne, fx overfald og mord på fagforeningsledere og arbejdstagere, tvangsarbejde, mishandling af kvinder og børn, de værste former for børnearbejde, diskriminering, manglende udbetaling af løn m.v.

De nordiske regeringsrepræsentanter holdt fælles indlæg i følgende 6 sager, hvor man bl.a. udtalte kritik af retstilstanden og de alvorlige menneskerettighedsbrud:

- Burma/Myanmar for overtrædelse af konvention nr. 87 om fagforeningsfriheden. Sagen har jævnligt været behandlet i komiteen over de sidste 20 år, men regeringen har siden ratifikation af konventionen - for 50 år siden - stort set intet gjort for at rette op på de alvorlige uoverensstemmelser, der består i lovgivning såvel som i praksis.
- Colombia for overtrædelse af konvention nr. 87 om ret til organisering. Der konstateres fortsat grove brud med bl.a. drab af et stort antal fagforeningsledere, uden at regeringen har gjort tilstrækkeligt for at stoppe disse, herunder effektivisere strafforfølgning af overtræderne.
- Guatemala for overtrædelse af konvention nr. 87 om fagforeningsfriheden. Også i Guatemala er

der tale om bl.a. mord på fagforeningsledere.

- Sudan for brud på konvention nr. 29 om tvangsarbejde, særligt de værste former for tvangsarbejde i form af kidnapning og bortførelse af kvinder og børn til tvangsarbejde i afsides liggende områder.

- Venezuela for overtrædelse af konvention nr. 87 om ret til organisering, idet både arbejdstager- og arbejdsgiverrepræsentanter modarbejdet af myndighederne og tillidsvalgte på begge sider bliver fængslede og chikanerede.

- Zimbabwe for brud på konvention nr. 98 om retten til at føre kollektive forhandlinger, gennem grove brud på konventionen i relation til bl.a. myndighedsindgreb i forhandlingsprocessen, politisk motiveret vold og intimidering af fagforeningsfolk, alvorlige begrænsninger i yrings- og foreningsfriheden.

Burma/Myanmar blev i år genstand for komiteens alvorligste kritik i kraft af en særlig paragraf i komiteens rapport for overtrædelse af konvention nr. 87 for vedvarende mangelfuld implementering, idet der er tale om alvorlige brud på en kernekonvention, som har stået på i mange år. Den særlige paragraf betyder landet udsættes for kritik og vil være genstand for overvågning fra det internationale samfunds side.

Komiteen om ny konvention om arbejds- og levevilkår inden for fiskerisektoren

Formålet med den nye konvention er dels at samle de eksisterende ILO reguleringer på fiskeriområdet og dels medtage nye og mere tidssvarende reguleringer, der specielt adresserer forholdene om bord på fiskerfartøjer. Der følges dermed op den resolution, der blev vedtaget på den seneste ILO-søfartskonference i 1996.

Der er på fiskeriområdet vedtaget 5 konventioner og 2 rekommandationer. Konventionerne, som er vedtaget i 1959 og 1966, vedrører mindstealder, lægeundersøgelse, ansættelseskontrakter, kvalifikationsbeviser for officerer i fiskeskibe og opholdsrum, mens de to rekommandationer, der er vedtaget i henholdsvis 1920 og 1966, omhandler arbejdstid og grunduddannelse.

Herudover har man i de senere ILO-søfartskonventioner gældende for handelsskibe indarbejdet en standardbestemmelse, hvorefter konventionen efter høring af fiskerierhvervets parter kan sættes i

kraft for fiskerisektoren med de eventuelle nødvendige tilpasninger, som skyldes forskel mellem fiskeri- og handelsflåden. Der er tale om konventioner som dækker bl.a. ID-beviser, arbejds- og hviletid, forhyring og formidling, hjemsendelse, social sikring, sundhedspleje og lægebehandling samt velfærd til søs. Det er hensigten, at disse konventioner skal indgå i den nye søfartskonvention, som forventes vedtaget i ILO i 2005/2006. Som en konsekvens heraf vil disse konventioner formentlig ikke længere kunne ratificeres. Dette kunne få en betydning for fiskerisektoren, idet denne sektors mulige dækning af disse internationale regler dermed bortfalder.

Det første trepartsmøde om emnet blev holdt i december 1999 med bl.a. dansk deltagelse. Rapporten fra mødet lagde op til, at der var behov for dels at revidere nogle af de eksisterende konventioner på området, dels at udvikle nye instrumenter, idet der i visse tilfælde var vanskeligheder forbundet med at gennemføre eksisterende søfartskonventioner for fiskerisektoren.

ILO har i løbet af 2002 indsamlet oplysninger blandt medlemmer over eksisterende reguleringer på området og udsendt en rapport herom. I efteråret 2003 afholdtes endnu et trepartsmøde også med dansk deltagelse. På baggrund af bl.a. dette møde udsendtes en anden rapport indeholdende forslag til en ny konvention med tilhørende rekommandation. Disse to rapporter udgjorde således grundlaget for komiteens arbejde på konferencen.

Allerede fra det første møde herskede der en grundlæggende uenighed mellem arbejdstager- og arbejdsgiversiden. Arbejdstagergruppen fandt udkastet til en ny konvention for fiskerisektoren utilstrækkelig, idet udkastet efter denne gruppes opfattelse ikke tog højde for forholdene om bord i større fiskeskibe. Arbejdsgiversiden var tilfreds med rapportens udspil og ønskede ikke en mere vidtgående regulering af større fiskeskibe. Den manglende fælles opfattelse af konventionens indhold og omfang kom til at præge størstedelen af komiteens møder. Således nåede komiteen f.eks. ikke at forholde sig til udformningen af bestemmelser om opholdsrum i fiskeskibe og spørgsmålet om social beskyttelse af fiskere.

Komiteens rapport med forslag til en konvention om leve- og arbejdsvilkår inden for fiskerisektoren og en tilhørende rekommandation blev godkendt i konferencens plenum. Den tekst, der er opnået foreløbig enighed om, dækker anvendelsesområde, rederiets og skibsførerens ansvar, mindstealder, lægeundersøgelse, bemanning og hviletid, ansættelsesaftaler, hjemrejse, arbejdsanvisning, arbejdsmiljø, sygdomsbehandling om bord og håndhævelse. Den nye konvention skal efter planen vedtages på næste års arbejdskonference.

Komiteen om revision af en henstilling om "Human Resource Development" fra 1975

Undervisningsministeriet valgte ikke at deltage i Arbejdskonferencen. Derfor blev dette punkt ikke dækket fra regeringsside.

Komite for generel diskussion af arbejdskraftens globale bevægelse (migration)

ILO's bestyrelse besluttede i marts 2002 at sætte en generel diskussion om emnet arbejdskraftindvandring baseret på en såkaldt integreret tilgang på konferencens dagsorden. Drøftelserne i komitéen tog udgangspunkt i en bred tilgang til spørgsmålet om arbejdskraftindvandring i en mere globaliseret verden. Endvidere blev betydningen af at drøfte konsekvenserne for arbejdskraftindvandring med udgangspunkt i vilkårene for såvel oprindelseslandet og værtslandet understreget.

Til brug for komitéens diskussion forelå en ILO rapport, som blandt andet indeholder en række oplysninger om og vurderinger af indvandringen og dens konsekvenser samt om ILO's aktiviteter på området. Ved arbejdskraftindvandring forstås i denne forbindelse ikke alene arbejdskraftindvandring til EU og USA og Canada fra den øvrige verden, men også personbevægelser med henblik på arbejde mellem blandt andet de afrikanske lande, de asiatiske lande og de sydamerikanske lande.

Rapporten lagde op til, at komitéen drøftede vedtagelsen af en handlingsplan, som inddrager ILO og parterne i udviklingen af en sammenhængende multilateral ramme til styring af international migration. Danmark, de øvrige EU-lande og industrialiserede lande fokuserede bl.a. på at skabe en klar sondring mellem illegale og legale indvandrere og de pågældendes rettigheder, at det understreges, at det er staternes suveræne ret at afgøre, hvem der kan få arbejds- og opholdstilladelse, og at der ikke skabes forventninger om mulighed for at legalisere illegale indvandrere. Samtidig fandt man det vigtigt, at ILO ikke tildeles opgaver, der allerede varetages af andre internationale fora på området for indvandring, og at en eventuel multilateral ramme ikke skulle indeholde normative regler og forpligtelser for landene, men derimod fokusere på bedste praksis, kapacitetsopbygning og teknisk bistand,

Det lykkedes efter intensive drøftelser at nå frem til et tilfredsstillende resultat for komiteens drøftelser. Det blev besluttet, at ILO og dets parter skal udføre en handlingsplan i partnerskab med andre relevante internationale organisationer med en række elementer om bl.a. en *ikke-bindende* multilateral ramme for en rettighedsbaseret tilgang til arbejdskraftindvandring, der tager arbejdsmarkedets behov i betragtning, og som på baggrund af bedste praksis og internationale standarder skal

indeholde forslag til retningslinjer og principper for politikker; identifikation af mere udbredt anvendelse af internationale arbejdsmarkedsstandarder og andre relevante instrumenter, samt støtte til implementering af ILO beskæftigelsesstrategi, kapacitetsopbygning og forbedring af informations- og vidensbase om globale tendenser på området for arbejdskraftindvandring, indvandrerarbejders forhold.

Det anerkendes flere steder i konklusionerne, at det er ethvert lands egen beslutning, hvor mange indvandrere, der tillades indrejse og ophold på deres område.

Det skal understreges, at indholdet i konklusionerne ikke indeholder forpligtelser for regeringerne af nogen art, idet konklusionerne alene udstikker retningslinjerne for det videre arbejde i ILO vedrørende arbejdskraftindvandring.

-o0o-